

Številka: 007-103/2017/

Datum: 9.1.2018

Ministrstvo za infrastrukturo
Direktorat za infrastrukturo
Sektor za železnice in žičnice
gp.mzi@gov.si

Zadeva: Mnenje IP k predlogu novega Zakona o varnosti v železniškem prometu

Zveza: vaša zadeva št. 007-296/2016/70, z dne 19. 12. 2017

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je dne 19. 12. 2017 prejel besedilo predloga novega Zakona o varnosti v železniškem prometu – EVA 2017-2430-0074 (v nadaljevanju predlog zakona). V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo mnenje IP z vidika varstva osebnih podatkov.

IP iz previdnosti uvodoma opozarja, da morajo biti v skladu z Ustavo RS in ZVOP-1 zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov urejeni z zakonom in ne podzakonskim aktom. Iz predloga zakona namreč na več mestih izhaja, da bi lahko bila dejansko glede na vsebino določb predvidena tudi obdelava osebnih podatkov, ki z zakonom ni konkretno določena. Možno bi torej bilo, da se opredelitev obdelave osebnih podatkov načrtuje šele v okviru podzakonskih aktov, kar pa bi bilo, kot že rečeno, neustrezno. Zato prosimo, da predlog zakona po potrebi glede na to ustrezno dopolnite.

Posebej tudi izpostavljamo, da to velja tudi za primere, ko bi se v okviru infrastrukturnih podsistemov načrtovalo zbiranje in obdelava osebnih podatkov, česar sicer ni razbrati iz prejetega gradiva.

V nadaljevanju izpostavljamo nekaj konkretnih bistvenih pripomb po posameznih členih.

K 10. členu

Upoštevajoč določbe 97. in 99. člena predloga zakona, je mogoče sklepati, da se na podlagi 10. člena v okviru sistema varnega upravljanja upravljavca in prevoznikov predvideva tudi vodenje evidenc osebnih podatkov npr. v okviru evidence o nesrečah, resnih nesrečah in incidentih v železniškem prometu ter evidence o vlakovnem osebju (katerih vsebina iz predloga zakona ni razvidna, ampak so omenjene v 97. oz. 99. členu). Glede na to da te evidence nikjer v zakonu niso opredeljene oz. ni razbrati sklica na drug zakon ali zakonski akt, ki bi to določal, zgolj iz previdnosti izpostavljamo, da podzakonski akt ne more vzpostavljati novih zbirk oz. oblik obdelave osebnih podatkov, kot že navedeno v uvodu tega dopisa. Če je torej dejansko predvideno obvezno vodenje določenih zbirk oz. evidenc osebnih podatkov na podlagi tega člena, bi moral zakon določiti najmanj: vrste osebnih podatkov, same evidence in njihove upravljavce ter namen zbiranja oz. obdelave.

K 11. členu

Iz določbe drugega stavka četrtega odstavka 11. člena domnevamo, da gre v primeru 'drugih informacij' lahko tudi za izmenjavo osebnih podatkov. Določba namreč navaja: »Preko »enotne vstopne točke« se izmenjujejo vse informacije o teku postopkov, sprejetih odločitvah in druge informacije komisije za pritožbe.«

Če je temu tako, predlagamo, da se:

1. jasno določi, ali je s pojmom 'komisije za pritožbe' mišljena komisija za pritožbe, ustanovljena v skladu s 55. členom Uredbe 2016/796/EU (predlagamo, da se uporaba tega pojma poenoti v celotnem predlogu zakona); in
2. glede na zasledovane cilje ožje opredeli namen izmenjave in nabor osebnih podatkov bodisi na način npr. »vključno z osebnimi podatki, ki so potrebni za ...«, bodisi s sklicem na ustrezne pravne akte EU.

K 16. členu

Zgolj iz previdnosti izpostavljam, da je upoštevajoč predvsem določbe četrtega odstavka 16. člena predloga zakona, mogoče sklepati, da bi lahko bilo v okviru pooblastil varnostnega organa v okviru nadzora mišljeno tudi dostopanje oz. pridobivanje in obdelava osebnih podatkov. Vendar to v zakonu ni izrecno določeno oz. ni razbrati sklica na drug zakon ali akt narave zakona, ki bi to določal. Če je temu tako, bi to moralo biti v predlogu zakona določeno najmanj na način »... vključno z osebnimi podatki, ki so potrebni za ...«.

K 21. in 22. členu

Podobno kot pri pripombah k 16. členu tudi na tem mestu iz previdnosti izpostavljam, da je upoštevajoč določbe 21. in 22. člena predloga zakona, sklepati, da je v okviru pooblastil preiskovalnega organa v okviru preiskave nesreč in incidentov (lahko pa tudi v preostalem delu npr. glede izdaje službenih izkaznic) mišljeno tudi dostopanje oz. pridobivanje in obdelava osebnih podatkov. Vendar obseg pooblastil glede dostopa do osebnih podatkov ni jasno opredeljen v zakonu oz. ni razbrati sklica na drug zakon ali akt narave zakona, ki bi to določal. Če je temu tako, bi to moralo biti v predlogu zakona določeno. V delu, ki se nanaša na posredovanje osebnih podatkov preiskovalnemu organu najmanj na način »... vključno z osebnimi podatki, ki so potrebni za ...«.

Ob tem posebej poudarjamo, da določba, da način preiskave nesreč in incidentov, način medsebojnega obveščanja, medsebojno sodelovanje preiskovalnih organov in službeno izkaznico preiskovalcev preiskovalnega organa predpiše minister, ne zadošča glede opredelitve zakonsko zahtevane obdelave osebnih podatkov ali morebitnih predvidenih obveznih zbirk osebnih podatkov (npr. evidence službenih izkaznic). Kot že izpostavljeno, mora zakon (in ne podzakonski akt) določiti najmanj: vrste osebnih podatkov, same evidence in njihove upravljavce ter namen zbiranja oz. obdelave

K 49. in 53. členu

Iz določb 49. in 53. člena predloga zakona izhaja, da predlog zakona predvideva tudi vodenje registrov in evidenc in izvajanje meritev posameznih parametrov ali delov sistema. IP sklepa, da pri tem najverjetneje ne gre za zbirke osebnih podatkov (torej podatkov o določenih ali določljivih fizičnih osebah) ampak za druge vrste tehničnih podatkov, v kolikor pa temu ni tako, bi moral zakon (in ne podzakonski akt) določiti najmanj: vrste osebnih podatkov, same evidence in njihove upravljavce ter namen zbiranja oz. obdelave.

K 57. členu

Enako kot pri pripombi k 11. členu predloga zakona tudi iz določbe drugega stavka tretjega odstavka 57. člena domnevamo, da gre v primeru 'drugih informacij' lahko tudi za izmenjavo osebnih podatkov. Določba namreč navaja: »Preko »enotne vstopne točke« se izmenjujejo vse informacije o teku postopkov, sprejetih odločitvah in druge informacije komisije za pritožbe.«

Če je temu tako, predlagamo, da se:

1. jasno določi, ali je s pojmom 'komisije za pritožbe' mišljena komisija za pritožbe, ustanovljena v skladu s 55. členom Uredbe 2016/796/EU (predlagamo, da se uporaba tega pojma poenoti v celotnem predlogu zakona); in
2. glede na zasledovane cilje ožje opredeli namen izmenjave in nabor osebnih podatkov bodisi na način npr. »vključno z osebnimi podatki, ki so potrebni za ...«, bodisi s sklicem na ustrezne pravne akte EU.

K 67. členu

V kolikor je v okviru nacionalnega registra tirnih vozil predvideno tudi zbiranje in obdelava osebnih podatkov (npr. v okviru rubrike zbiranja podatkov o lastniku in imetniku tirnega vozila) bi moral zakon jasneje določiti, katere vrste osebnih podatkov se zbirajo ter namen zbiranja in obdelave.

K 71. in 72. členu

V zvezi z izdajo dovoljenj za strojevodjo 12. odstavek 71. člena predloga zakona določa, da minister določi natančnejše pogoje za pridobitev dovoljenja za strojevodjo, pogoje za ohranitev veljavnosti dovoljenj ter način zagotavljanje in preverjanje veljavnosti dovoljenj za strojevodje, ki ga mora delodajalec predpisati v svojem sistemu varnega upravljanja.

Prav tako v zvezi z izdajo spričeval za strojevodje 10. odstavek 72. člena predloga zakona določa, da minister s predpisom iz dvanajstega odstavka 71. člena tega zakona določi natančnejše pogoje za izdajo, ohranitev veljavnosti, dopolnjevanja spričevala, način preverjanja veljavnosti spričeval s strani delodajalca in vodenje registra spričeval.

Zelo verjetno je v obeh primerih predvideno tudi zbiranje in obdelava osebnih podatkov posameznih kandidatov oz. strojevodij. V kolikor je temu in so predvidene obdelave osebnih podatkov izven obsega, ki ga določa predlog zakona v 8. odstavku 72. člena, bi moral zakon (in ne podzakonski akt) določiti najmanj: vrste osebnih podatkov, same evidence in njihove upravljavce ter namen zbiranja oz. obdelave.

Dodatno v zvezi z določbo 8. odstavka 72. člena, ki določa, da je delodajalec dolžan zagotavljati podatke iz registra (po tem odstavku) drugim pristojnim organom drugih držav članic Evropske unije, če je to potrebno zaradi njihovih čezmejnih dejavnosti, predlagamo, da se jasneje določi namen s tem povezanega zagotavljanja podatkov bodisi z opisom ali sklicem na ustrezne akte EU.

K 76. členu

Predlog zakona predvideva možnost ugotavljanja prisotnosti alkohola ali psihoaktivnih sredstev pri osebju ali osebah, ki opravljajo varnostno kritične naloge s strani pooblaščenega delavca delodajalca ali inšpektorja ali pooblaščenega osebe varnostnega organa. Predlog zakona pa ne vsebuje jasnih določb, kateri zdravnik (je to pooblaščen zdravnik medicine dela ali katerikoli zdravnik?) izvede testiranje, ter ne vsebuje vseh pogojev ali varovalk za izvedbo tovrstnega posega v zasebnost in telo osebe. Prav tako ni povsem jasno, kaj se zgodi s tako pridobljenimi podatki oziroma ugotovitvami (se jih kam zabeleži in če da kam, ali se npr. pisno mnenje zdravnika izdelava vedno ali le v primeru iz 7. odstavka 76. člena).

Po mnenju IP bi glede na težo posega v zasebnost in telo, ki jo tak preizkus predstavlja, veljalo v predlogu zakona predvideti jasneje pogoje oziroma vprašanje obveznosti oz. vseh posledic odklonitve takšnega preizkusa. Ni namreč povsem jasno, ali odklonitev testiranja glede na posebno naravo nalog osebja ali oseb, ki opravljajo varnostno kritične naloge, pomeni, da se (npr. z vidika delovnopравnih posledic) šteje, da je storilec pod vplivom alkohola ali psihoaktivnih sredstev in nosi vse posledice nespoštovanja izrečenega ukrepa, morda celo prepoved opravljanja dela na določenih nalogah za določeno obdobje, ali se mu zgolj za omejen čas prepove delo.

V skladu z navedenim predlagamo, da predlog zakona po potrebi ustrezno dopolnite in smo na voljo za morebitna dodatna pojasnila.

S spoštovanjem,

Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
Informacijska pooblaščenka

Pripravila:
Alenka Jerše,
namestnica informacijske pooblaščenke